

El 4 d'octubre de 1996, Eduardo Zaplana, acompanyat per una nodrida representació del PP, entrava al paranimf de la Universitat d'Alacant amb la intenció de presidir l'acte d'obertura del curs. La ferma oposició del rector, Andrés Pedreño, passarà a la història com a emblema de la defensa de la dignitat universitària.

El Govern Zaplana, contra la universitat

Andrés Pedreño ha estat reelegit rector de la Universitat d'Alacant sense cap vot en contra dels 229 claustrals. Un resultat que l'entronitza com un símbol, a tot l'estat, de l'autonomia universitària davant les arbitrietats del poder polític.

Des de l'arribada del PP a la Generalitat valenciana, la distància entre els mons polític i acadèmic no ha deixat d'eixamplar-se. El PP valencià intenta convertir l'ajustada victòria en les eleccions autonòmiques en una posició d'hegemonia absoluta en totes les institucions i organismes significatius del País Valencià.

En el cas de les universitats públiques, tanmateix, el límit constitucional de l'autonomia universitària s'ha convertit en un molest

entrebanc per als interessos dels nous gestors de la Generalitat. Els populars no acaben de trobar la manera de guanyar influència en els campus valencians. Cada iniciativa dràstica que han pres contra els actuals gestors de les universitats valencianes ha acabat tornant-se en contra seua. Al remat, només han aconseguit que la universitat comence a ser percebuda per molts ciutadans com un contrapoder de la Generalitat. A aquesta idea, no volguda pels rectors ni pels seus equips, contri-

bueix decisivament la feble oposició política de l'esquerra, des-sagnada per l'absència de lideratge i per les lluites internes. D'aquesta situació, però, s'ha d'excloure la Politècnica de València, dirigida per Justo Nieto, un home en l'òrbita del PP. Una proximitat ideològica que explica, per exemple, que la Politècnica siga l'única no integrada en l'Institut Joan Lluís Vives, l'organisme que agrupa catorze universitats de l'àmbit lingüístic català.

En l'àmbit universitari, els aires

conservadors del nou Consell tingueren d'immediat un ressò espectacular. Primer es va paraitzar el projecte anunciat per l'anterior govern socialista de construir una cinquena universitat pública valenciana a Xest. Després es va decidir canviar el projecte del PSPV d'ampliar al terme d'Elx la Universitat d'Alacant. Aquesta extensió del campus d'Alacant, que s'havia de dir Ausiàs March, s'ha convertit, per l'acció del PP, en la creació d'una nova universitat, que porta el nom del poeta d'Oriola Miguel Hernández. La creació s'ha fet mutilant la Universitat d'Alacant, d'on s'han escindit, per decisió política, les facultats de Medicina i d'Estadística. Decisions, que han comptat amb el rebuig més enèrgic de la totalitat dels rectors de l'estat, agrupats en una conferència que es reuneix periòdicament. L'intent de Zaplana, el president autonòmic, de presidir l'acte d'obertura del curs 1996/97 de la Universitat d'Alacant, amb l'oposició ferma d'Andrés Pedreño i de tota la comunitat universitària, passarà a la història com un dels intents més brutals, i fallits, de mostrar la prepotència del poder polític davant l'autoritat acadèmica. El 4 d'octubre de 1996, Zaplana i una nodrida guàrdia pretoriana hagueren d'abandonar el paranimf d'Alacant per la ferma posició de Pedreño en defensa de la dignitat universitària després d'una decisió política que esquinçava el campus alacantí.

L'opció presa pel govern Zaplana de crear la Miguel Hernández, i defensada malgrat el rebuig generalitzat, no s'entendria sense recordar que Elx és la ciutat més important del País Valencià on els socialistes mantenen l'alcaldia. El PP jugarà fort la basa de la Universitat Miguel Hernández per aquesta raó. Jesús Rodríguez Marín, un catedràtic de Medicina en bona sintonia amb el PP alacantí, ha estat nomenat rector de la Miguel Hernández.

La creació del campus d'Elx ha acabat trencant qualsevol possibilitat de diàleg entre la Generalitat i la Universitat d'Alacant. En rea-

ARXIU / RAFA GIL

Pedro Ruiz, actual rector de la Universitat de València, no ha anunciat encara si es presentarà a la reelecció. No obstant això, la composició del claustre eixit de les urnes el passat desembre permet assegurar que el futur equip de govern continuarà essent progressista.

La creació de la Universitat d'Elx no s'entén sense saber que aquesta ciutat és la més important del País Valencià on mana el PSPV.

litat, es tracta d'unes relacions viciades per massa contenciosos. L'actual conseller d'Indústria, Diego Such, un antic militant socialista, era vice-rector d'Afers Econòmics de la Universitat d'Alacant durant els anys 1987 i 1988. En aquest període, la mateixa empresa adjudicatària de la construcció de la Facultat de Medicina d'Alacant, Dragados y Construcciones, va construir també el xalet de l'actual conseller al municipi de Sant Joan. Aquest s'alçava alhora que la Facultat de Medicina amb un projecte signat pels mateixos arquitectes responsables de les obres al campus.

El pas de la dona de Diego Such, Lucía Irusta, per les aules d'Alacant ha estat també polèmic. Irus-

ta fou contractada durant sis anys com a professora associada en el Departament de Disciplines Econòmiques i Financeres, però cap alumne recorda que hi assistira a classe ni un sol dia. El departament on s'integrava Lucía Irusta estava dirigit pel catedràtic Juan José Bayona, primer director general de la RTVV nomenat pel PP i actualment director de l'oficina de la Generalitat valenciana a Brussel·les. L'esposa de l'actual conseller d'Indústria va començar cobrant 53.396 pessetes el mes i va acabar guanyant 867.000 pessetes anuals. La revelació d'aquestes dades va provocar durs atacs del PP contra Pedreño. Amb el periòdic *Las Provincias* com a gran suport, el rector alacantí fou acusat de tot tipus d'irregularitats. Cap ni una pogué ser demostrada.

Si amb la comunitat universitària d'Alacant els populars han trencat qualsevol possibilitat de diàleg, a la Universitat de València no aconsegueixen guanyar influència. Aquesta universitat té obert en aquests moments el seu procés electoral per a renovar la cúpula. L'actual rector, Pedro Ruiz, no ha anunciat encara si es presentarà a la reelecció, però, en qualsevol cas, la composició del claustre eixit de les urnes el propassat 4 de desembre permet assegurar que el futur equip de go-

ARXIU

Justo Nieto, rector de la Universitat Politècnica de València, és un home en l'òrbita del PP. Vista la impossibilitat de guanyar influència a la Universitat de València, l'executiu de Zaplana ha optat per una política d'escandalosa discriminació econòmica en favor de la institució que dirigeix Nieto.

vern continuarà essent progressista. Vista la impossibilitat de guanyar influència, el PP ha optat per una política d'escandalosa discriminació econòmica en favor de la universitat amiga, la Politècnica, i en detriment de la Universitat de València, amb més de 60.000 alumnes, 3.000 professors i 2.000 mil treballadors. Un exemple del tracte discriminatori cap a la Universitat de València es desprèn del suport a la investigació: des que el PP va guanyar a la Generalitat, l'aportació autonòmica per aquest concepte s'ha reduït un 31%. També en el camp dels convenis la Politècnica resulta beneficiada: rep quatre voltes més diners per convenis amb la Generalitat que la universitat dirigida per Pedro Ruiz. D'acord amb els pressupostos de 1997: la Politècnica va rebre per aquest concepte 197 milions, mentre que la de València

només va percebre 51 milions. Una dada escandalosa si es té en compte que la Universitat de València duplica de llarg en alumnes la Politècnica.

Malgrat aquesta política, les coses no li funcionen molt bé a Nieto. Aquest catedràtic d'Enginyeria Mecànica i de Materials rebutjà una cartera al primer govern Zaplana, però després de la marxa a Madrid del primer conseller de Cultura, Fernando Villalonga, per a integrar-se a l'equip d'Abel Matutes a Exteriors, Nieto col·locà Marcela Miró en el lloc de Villalonga. Aquesta professora havia

El PP haurà de definir en els pròxims mesos si, pel que fa al pacte lingüístic, respecta els criteris del món universitari.

També amb la Universitat Jaume I, ubicada a Castelló, s'ha enfrontat el PP. Fa ara un any, el Consell publicà al Diari Oficial de la Generalitat Valenciana els estatuts aprovats pel claustre castellanenc. El govern valencià, però, introduí modificacions significatives al text legal: les expressions "País Valencià" i "acadèmicament llengua catalana" desapareixien. Els gestors de la Jaume I van recórrer davant els tribunals, un recurs que encara es tramita. Uns mesos després, el Tribunal Constitucional dictà una sentència que influeix directament en el procés obert pels estatuts de la Jaume I. El tribunal rebutjà el recurs presentat per l'ultradretana Alternativa Universitaria contra un acord de la junta de govern de la Universitat de València, on s'utilitzava l'expressió "acadèmicament llengua catalana" per referir-se a la llengua pròpia de la institució.

Pacte lingüístic. De tota la política universitària del PP, l'únic punt en què s'ha arribat a un acord ha estat en el pla de finançament, un innovador sistema consistent en la subscripció de deute amb bancs i caixes per part de les institucions acadèmiques garantida per la Generalitat. Com siga, l'arribada de Francesc Camps a la Conselleria de Cultura, ha aportat una lleugera millora en la gestió d'alguns aspectes. En els propers mesos, però, el PP s'enfronta a una prova de foc: el pacte lingüístic que ha encarregat al Consell Valencià de Cultura.

Les universitats defensen les Normes del 32. També volen que l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana siga l'organisme de referència pel que fa a la llengua. Les declaracions de Zaplana suggereixen un cert respecte a l'opinió del món universitari en aquest aspecte. Tanmateix, la seua actuació esdevé després descoratjadora: el PP votà a les Corts una proposta per instar el Consell a derogar la potestat de l'Institut Interuniversitari de revisar el valencià dels llibres de text.

Josep Moreno